

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8521201754
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8521201754.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Romana Lajoša a JUDr. Eduarda Valenčina v spore žalobcu: Pozemkové spoločenstvo urbarialistov v Lesnici, 065 33 Lesnica 122, IČO: 37 874 853, právne zastúpený: JUDr. Slavomír Firment, advokát, advokátska kancelária, ul. 17. novembra 14, 064 01 Stará Ľubovňa, IČO: 42 076 986, proti žalovaným: 1. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. XXX, 2. D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. XXX, obaja právne zastúpení: JUDr. Dávid Hoffman, advokát, Hlavné námestie č. 80, 060 01 Kežmarok, 3. E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. G. XXX, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 5C 82/2021-82 zo dňa 06. októbra 2022 v spojení s opravným uznesením č.k. 5C 82/2021-91 zo dňa 06. októbra 2022, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok sp. zn. 5C 82/2021 zo dňa 06.10.2022 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 5C 82/2021 zo dňa 06.10.2022 a vracia vec na ďalšie konanie a rozhodnutie prvoinštančnému súdu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol takto:

I. Súd určuje, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemkov - parcel registra „C“ KN k.ú. C., obec C., okres H. I., a to parcelného čísla 995/4 druh pozemku trvalý trávny porast o výmere 104 m², parcelné číslo 995/5 druh pozemku trvalý trávny porast o výmere 442 m², parcelné číslo 995/7 druh pozemku trvalý trávny porast o výmere 144 m², parcelné číslo 995/8 druh pozemku trvalý trávny porast o výmere 62 m², parcelné číslo 995/9 druh pozemku lesný pozemok o výmere 16.922 m², parcelné číslo 995/10 druh pozemku trvalý trávny porast o výmere 65 m² odčlenený geometrickým plánom geodeta E. J. č. 28/2018 zo dňa 2.7.2018, autorizačne overeného K. L. M. dňa 2.7.2017 a úradne overeného Okresným úradom, katastrálnym odborom Stará Ľubovňa pod č. G1-385/2018 zo dňa 17.7.2018, na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti parcelné číslo 995/4, 995/5, 995/7, 995/8, 995/9, 995/10, ktorý geometrický plán tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku.

II. Žalovaný v 1. rade a žalovaná v 2. rade sú povinní nahradiť žalobcovi spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konaní skončí.

III. Žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v 3. rade.

2. Opravným uznesením prvoinštančný súd rozhodol o tom, že vyhlásený rozsudok sa opravuje v rozsahu prvého výroku, kde znalecký posudok bol autorizačne overený K. L. M. dňa 02.07.2018, a nie v roku 2017, ako to nesprávne prvoinštančný súd vo vyhlásenom výroku uviedol.

3. Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva k pozemkom, pretože počas ROEP v kat. úz. C. došlo k nesprávnemu zaevidovaniu žalovaných v roku 2000 ako vlastníkov pozemkov, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX, a to parcela KN-E 995/1, M. XXX/XXX, M. XXX/XXX, M. XXX/XXX, M. XXX/XXX, M. XXX/XXX, M. XXX/XXX a na LV č. XXXX, parcela KN-E 995/2. Žalovaní sa stali vlastníkami nesprávne, v rozpore s pôvodným stavom evidovaným v operáte pozemkovej knihy.

Prvoinštančný súd vo veci vykonal dokazovanie a zistil, že na strane žalobcu je daný naliehavý právny záujem na tomto určení. Predmetom konania je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. C., obec C., k parcelám registra E, evidovaným na katastrálnej mape na LV č. XXXX a to parcel KN-E 995/1, 995/101, 995/102, 995/103, 995/104, 995/105, 995/106, ktoré sú zapísané v prospech žalovaných v 1. až 3. rade. Žalobca predložil geometrický plán č. XX/XXXX E. J. a znalecký posudok K. F. B. č. 8/2021, z ktorého vyplýva, že pri vypracovaní registra obnovenej evidencie pozemkov v k. ú. C. došlo k hrubému pochybeniu. Zhotoviteľ ROEP pri spracovaní registra pochybil, keď nepostupoval v súlade s metodickým návodom, nevykonal prvotnú kontrolu a nezistil hrubé pochybenie, keď objekt pozemnoknižnej parcely mpč. 995 o výmere 1 jutro a 613 siah, čo predstavuje 7961 m² zväčšil na oveľa väčšiu parcelu, až o výmere 34.456 m², čo je oproti pozemkovej knihe viac ako štvornásobok. Zhotoviteľ registra nerešpektoval zobrazenie v pozemnoknižnej mape a do uvedených parcel zabral časť pozemnoknižnej parcely mpč. 1325, zapísanej v pozemnoknižnej zápisnici č. XXX, kde boli evidované pozemky urbárikov. Prvoinštančný súd preto žalobe vyhovel a považoval nárok žalobcu za dôvodný.

Vysporiadal sa aj s okolnosťou, kde žalovaní v 1. a 2. rade namietali, že žalovaní nadobudli tieto pozemky na základe rozhodnutia správneho orgánu vydaného v rámci ROEP v súlade so zákonom č. 180/1995 Z.z. a že žalobca sa mohol domáhať nápravy iba podaním námietok v rámci konania o ROEP, resp. podaním žaloby v správnom súdnom konaní. Súdna prax podľa prvoinštančného súdu sa ustálila, že určovací žaloba, tak ako bola podaná v tejto veci, je prípustná pri spornosti práv k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri nehnuteľnosti, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže prívodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu. Zákon č. 180/1995 Z.z. počítá s možnosťou domáhať sa zmeny údajov schváleného registra v prípade, ak došlo k nesprávnemu prešetreniu vlastníckeho práva v rámci realizácie projektu. O zmene rozhodne správny orgán do 5 rokov od zápisu údajov registra do katastra nehnuteľností. Zákonom však nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany podaním žaloby o určenie vlastníckeho práva, čo vychádza aj zo zásady nepremlčateľnosti vlastníckeho práva. Rozhodnutie o schválení ROEP je síce podkladom pre zápis vlastníctva do katastra nehnuteľnosti, ide ale o deklaratórne rozhodnutie, ktoré vlastníctvo nekonštituuje, ale len deklaruje na základe iného právneho titulu. Tu prvoinštančný súd poukázal už na ustálenú súdnu prax poukazujúcu na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 7Cdo 291/2019 zo dňa 15.12.2020.

Sporné vlastníctvo bolo žalovaným zapísané záznamom Z 1959/2000 – ROEP. Žalovaní namietali, že od uvedenej doby prešlo viac ako 10 rokov, počas ktorej došlo k uplynutiu vydržacej doby a teda nehnuteľnosti vydržali.

Prvoinštančný súd uviedol, že predpokladom pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním je skutočnosť, že držba je oprávnená. Oprávnený držiteľ je ten, kto so zreteľom na všetky okolnosti je dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí. Domnienka držiteľa, že mu vec alebo právo patrí, sa musí vždy opierať o niektorý právny úkon alebo inú právnu skutočnosť, na základe ktorých podľa jeho presvedčenia vec alebo právo nadobudol. Ako podmienka vydržania nestačí subjektívne presvedčenie držiteľa. Je potrebné, aby držiteľ bol v dobrej viere s prihliadnutím na všetky okolnosti. Existencia dobrej viery sa posudzuje z objektívneho hľadiska, teda podľa toho, či držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno od neho požadovať, nemal a nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí.

Titulom nadobudnutia vlastníckeho práva podľa § 132 ods. 1 OZ je kúpna, darovacia zmluva alebo iná zmluva, dedenie, rozhodnutie štátneho orgánu alebo iné skutočnosti ustanovené zákonom. Žalovaní odvodzovali svoju dobromyseľnosť od rozhodnutia správneho orgánu o schválení registra obnovenej evidencie pozemkov. Toto rozhodnutie však podľa prvoinštančného súdu nie je titulom pre vznik vlastníckeho práva, absentuje právomoc štátneho orgánu rozhodnúť o vzniku vlastníckeho práva, na rozdiel od iných rozhodnutí štátnych orgánov (napr. rozsudok o určení vlastníckeho práva, rozhodnutie o udelení príklepu v exekučnom konaní, rozhodnutie o vyvlastnení a podobne).

Preto nepovažoval námietku žalovaných v 1. a 2. rade o vydržaní za dôvodnú. Rozhodnutie o schválení ROEP nie je rozhodnutím v zmysle ust. § 132 ods. 1 OZ ako originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva.

Prvoinštančný súd námietku žalovaných v 1. a 2. rade, že v dedičskom konaní po nebohom N. B. bola určená výmera pozemkov v takej výmere, ako bola určená v ROEP, nepovažoval za dôvodnú

s poukazom na to, že neboli splnené podmienky pre vydržanie. Na základe rozhodnutia ROEP nie je možné žalovaných považovať ani za oprávnených držiteľov.

Prvoinštančný súd dospel k záveru, že žalovaní sú v súčasnosti neoprávnené zapísaní ako vlastníci týchto nehnuteľností, a preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Vo veci nevykonával dôkazy, ktoré žiadal vykonať právny zástupca žalovaných, pripojením spisu D 54/1997 a výsluchom žalovaných v 1. a 2. rade s poukazom na zásadu sudcovskej koncentrácie konania podľa § 153 CSP. Právny zástupca žalovaných predložil tento návrh až na pojednávaní, teda tento prostriedok obrany nebol uplatnený včas, nakoľko ho mohol predložiť už skôr, ak by konal starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania a vykonanie týchto úkonov by si vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania. Okrem toho, prvoinštančný súd mal už z vykonaného dokazovania zistené skutočnosti, na základe ktorých dospel k záveru, že vykonanie ďalších dôkazov by vo vzťahu k zisteniu skutkového, ani k zmene právneho posúdenia stavu veci, neprineslo žiaden úžitok.

O trovách konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP. Žalobca bol v konaní plne úspešnou stranou sporu, preto mu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade. Žalovaný v 3. rade si náhradu trov konania nežiadal. Preto žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v 3. rade.

4. Opravným uznesením postupom podľa § 224 CSP opravil chybu v písaní letopočtu pri autorizačnom overení geometrického plánu K. L. M..

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie žalovaní v 1. a 2. rade. Žalovaní v 1. a 2. rade žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu zrušil v celom rozsahu a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, eventuálne aby rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu a zároveň prizná žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Žalovaní uviedli, že odvolacím dôvodom je dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP. Žalovaní nesúhlasili s rozhodnutím prvoinštančného súdu. Poukázali na to, že žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaným subjektom. Samotný žalobca je pozemkovým spoločenstvom, na ktoré je potrebné aplikovať zákon č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách. Už prvoinštančný súd v ods. 32. rozsudku uvádza, že zhotoviteľ registra nemal rešpektovať zobrazenie v pozemnoknižnej mape, kde mala byť zabratá časť pozemnoknižnej parcely mpč. 1325 v zápisnici č. 104, kde mali byť evidované pozemky urbárikov. Pozemkové spoločenstvo označované ako urbár a jeho členovia ako urbárikovia znamenajú, že pozemkové spoločenstvo je právnickou osobou zaoberajúcou sa obhospodarovaním a správou spoločnej nehnuteľnosti. Pojem spoločnej nehnuteľnosti je špecifikovaný v § 8 ods. 1 tohto zákona, kde ide o jednu vec, ktorá môže pozostávať z viacerých pozemkov a na ktorú sa vzťahujú osobitné predpisy. Podielové spoluvlastníctvo je možné zrušiť a vyporiadať podľa osobitného predpisu. Spoločnou nehnuteľnosťou nie je stavba.

Do prijatia novely zákona 110/2018 účinnnej od 01.07.2018 bol zakázaný prevod alebo prechod vlastníckeho práva k podielu na spoločnej nehnuteľnosti alebo k spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti na pozemkové spoločenstvo. Do toho času pozemkové spoločenstvo nemohlo nadobudnúť podiel na spoločnej nehnuteľnosti alebo podiel na spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti, a to ani podľa predchádzajúcej právnej úpravy. Až novou úpravou zákonodarca prvýkrát povolil nadobúdanie podielu na spoločnej nehnuteľnosti alebo spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti do maximálnej výšky podielu 49 % z dôvodu, aby v prípade získania väčšiny podielov pozemkovým spoločenstvom, toto nerozhodovalo samo o sebe, resp. aby nenastala situácia, že momentom nadobudnutia všetkých podielov dôjde k zániku pozemkového spoločenstva.

Pokiaľ žalobca odvodzoval svoje vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam na tom základe, že schválením ROEP mala byť zabratá časť pozemnoknižnej parcely mpč. 1325, zapísaná v pozemnoknižnej vložke č. XXX, kde mali byť evidované pozemky urbárikov, teda členov podielového spoločenstva, tak aktívne vecne legitimovaným subjektom v danom konaní musí byť vlastník, pričom pri spoločnej nehnuteľnosti, ktorej charakteristickým znakom je jej nedeliteľnosť, musia na strane žalobcu vystupovať všetci spoluvlastníci ako vlastníci pozemkov, ktoré spolu tvoria spoločnú nehnuteľnosť, pričom každý spoluvlastník je podielovým spoluvlastníkom spoločnej veci ako celku a nie jednotlivých pozemkov.

Žalobca v roku 2000, teda pred schválením ROEP nemohol byť vlastníkom sporných nehnuteľností, pretože zákon takúto možnosť nepripúšťal. Nemôže byť ani aktívne vecne legitimovaným subjektom v tomto konaní. Žalobca preto nemohol ani objektívne preukázať svoje vlastníctvo k sporným pozemkom, nakoľko vlastníctvo odvodzuje od vlastníctva pozemkov urbárikov, a to vzhľadom na platnú právnu úpravu v čase schvaľovania ROEP (rok 2000), nemohol byť vlastníkom pozemkov, ku ktorým sa domáha

určenia vlastníckeho práva. Na to, aby niekto sa stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, stačí, ak sa podá žaloba. Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. V danom prípade žalobca odvodzuje svoje vlastníctvo od vlastníctva pozemkov urbárikov. Poukázali pritom na rozhodnutie R 192/2004 o význame vecnej legitímácie v spore.

Pokiaľ sa týka vydržania, prvoinštančný súd uviedol, že žalovaní nehnuteľnosť nevydržali. Žalovaní však uvádzajú, že práve rozhodnutím o ROEP, ktoré bolo doručené všetkým stranám a s ktorým sa žalovaní oboznámili, svedčí o ich dobromyseľnosti. Žalovaným 1., 2. nebola ani len známa žiadna skutočnosť, ktorá by mala nasvedčovať, že sporné nehnuteľnosti nie sú v ich spoluvlastníctve. Prvýkrát by sa dalo uvažovať o tom, že nie sú spoluvlastníci, až v tom čase, keď im žalobca predložil vyhotovené znalecké posudku s tvrdením o spornosti vlastníckeho práva k uvedeným nehnuteľnostiam, čo bolo okolo roku 2017 a 2018. Ak by aj sa pripustila takáto situácia, jednoznačne by boli vlastníkami uvedených nehnuteľností v roku 2010, kedy došlo k vydržaniu vlastníckeho práva (od rozhodnutia ROEP v roku 2000). Preto, pokiaľ prvoinštančný súd neuznal vydržanie vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam, jeho názor nie je správny. To, že parcely mali zmenenú výmeru, si žalovaní nevšimli poukazujúc na to, že v pozemnoknižnej vložke výmera nebola určená v m², ale predstavovala 1 jutro a 613 siah, čo ako laici si nemohli presne vypočítať. Uplynutím desaťročnej vydržacej lehoty sa žalovaní stali dobromyseľnými vlastníkami nehnuteľnosti.

Žalovaní ďalej namietali, že prvoinštančný súd nevykonal navrhnutý dôkaz, a to vypočutie žalovaných v 1. a 2. rade a tento dôkaz bol navrhovaný po vynesení predbežného právneho názoru prvoinštančného súdu. Práve v dôsledku predbežného právneho názoru prvoinštančného súdu vyplynula potreba vykonania takéhoto dôkazu. Žalovaní sa v tom čase zúčastnili pohrebu blízkej osoby, inak pojednávania sa chceli zúčastniť a chceli poskytnúť súdu svoju výpoveď, ktorá je pre posúdenie žalobného nároku významná a rozhodujúca. Na pojednávaní bol vypočutý zástupca žalobcu, hoci jeho výsluch nebol navrhovaný. Toto je v rozpore so zásadou súdnej ochrany, zásadou rovnosti zbraní, zásadou spravodlivej ochrany práv strán a zásadou rovnosti strán.

Vzhľadom na uvedené žalovaní v 1. a 2. rade s rozhodnutím prvoinštančného súdu nesúhlasili.

6. Žalobca sa napriek výzve súdu k odvolaniu nevyjadril.

7. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je predčasné.

8. Predmetom prejednávania nároku je nárok o určenie vlastníckeho práva, kde Pozemkové spoločenstvo urbárikov v Lesnici sa domáha určenia vlastníckeho práva vo svoj prospech k nehnuteľnostiam, ktoré mali byť v rámci rozhodnutia o schválení ROEP v roku 2000 nesprávne vlastnícky na list vlastníctva zapísané na žalovaných v 1., 2. a 3. rade. Z hľadiska posúdenia, či žalobcovi svedčí hmotné právo, je potrebné vychádzať zo zásady, že vecná legitímácia (pasívna alebo aktívna) sa musí súdom skúmať vždy, aj bez návrhu a aj v prípade, ak to žiadna strana sporu nenamietá. Vecnou legitímáciou, aktívnou či pasívnou, sa v civilnom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť strán sporu vyplývajúca z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má len tá zo strán, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti (pasívna vecná legitímácia).

Aktívna vecná legitímácia je také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatňované právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento nárok uplatňovať. Skúmanie vecnej legitímácie je základnou súčasťou každého súdneho konania a podstatnou otázkou, ktorú si musí vyriešiť súd.

Nie je rozhodujúce, na základe čoho si určitá fyzická alebo právnická osoba myslí, že je účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu. Je vecou posúdenia súdu, či účastníkom tohto hmotnoprávneho vzťahu objektívne je alebo nie je. Ak súd zistí nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia a (žalobca) nie je nositeľom tohto hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide, v takom prípade mu nesvedčí hmotné právo a teda uplatňovaný nárok je potrebné zamietnuť. V prípade, ak žalovanému nesvedčí pasívna vecná legitímácia a teda že žalovaný nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorej v konaní ide, žalobu je potrebné zamietnuť. V opačnom prípade, pokiaľ sa preukáže aktívna a pasívna vecná legitímácia, teda objektívna účasť na hmotnoprávnom vzťahu strán sporu, je možné o žalobe rozhodnúť.

V opačnom prípade, ak by súd uvažoval len o aktívnej a pasívnej legitímácii (nie vecnej), je dôležité buď odstrániť vady podania alebo žalobu odmietnuť, prípadne konanie zastaviť.

9. Pokiaľ odvolací súd skúmal odvoláciu námietku žalovaných o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcov, je potrebné uviesť, že právny vzťah Pozemkového spoločenstva urbarialistov v Lesnici je odvodzovaný od zákona č. 181/1995 Z.z., ktorý predstavuje určitý osobitný druh podielového spoluvlastníctva. Pozemkové spoločenstvo musí mať v súlade so zákonom č. 181/1995 Z.z. aktuálne (ku dňu podania žaloby) právnu subjektivitu, je právnickou osobou. Vlastnícke právo k žalovaným nehnuteľnostiam podľa žaloby chce získať do vlastníctva právnická osoba Pozemkové spoločenstvo urbarialistov v Lesnici.

10. Z právneho hľadiska urbárske vlastníctvo je osobitný druh podielového spoluvlastníctva, nakoľko predmetom právnych vzťahov je súbor pozemkov, ktoré podliehajú spoločnému právnemu režimu (v zmysle súčasnej úpravy ako spoločná nehnuteľnosť). Vlastníkmi a teda spoluvlastníkmi takejto nehnuteľnosti sú však jednotliví členovia, nie spoločenstvo, preto spoločenstvo nemôže nakladať so spoločnou nehnuteľnosťou.

Spoločná nehnuteľnosť predstavuje viacero samostatných pozemkov, pričom ide o rôzne druhy pozemkov, ale podľa zákona č. 181/1995 Z.z. ide o jednu nehnuteľnú vec, ktorú nie je možné rozdeliť na viac nehnuteľných vecí (s výnimkou stavby). O hospodárení so spoločnou vecou zásadne rozhodujú spoluvlastníci.

11. Je však možné, že pri hospodárskej činnosti spoločenstva urbarialistov (Pozemkového spoločenstva), môže vzniknúť majetok spoločenstva, ktorý sa neviaže na spoločnú nehnuteľnosť, ale priamo na Pozemkové spoločenstvo urbarialistov v Lesnici, a ostáva vo vlastníctve samotného spoločenstva.

12. Z obsahu spisového materiálu nie je možné zistiť, či žalobca je alebo nie je v prejednávanej veci aktívne vecne legitímovaný a či teda nehnuteľnosti, ku ktorým sa domáha ochrany vlastníckeho práva, sú nehnuteľnosti, ktoré sú v režime majetku spoločenstva (vzniknuté pri hospodárskej činnosti spoločenstva) alebo či ide o spoločnú nehnuteľnosť, ktorá spoločná nehnuteľnosť patrí všetkým podielovým spoluvlastníkom spoločenstva.

Prvoinštančný súd túto otázku neriešil a neskúmal, a preto odvolaciemu súdu vzhľadom na nedostatok skutkových a právnych zistení neostávalo nič iné, než rozhodnutie prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie prvoinštančnému súdu.

Prvoinštančný súd v ďalšom konaní sa vysporiada práve s touto otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na podanej žalobe a v súlade s ustanoveniami zákona č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách vyhodnotí, či ku dňu podania žaloby je Pozemkové spoločenstvo urbarialistov v Lesnici aktívne vecne legitímovaný subjektom.

13. V ďalšom rozhodnutí prvoinštančný súd rozhodne v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1, 2 CSP aj o trovách konania.

14. Len na margo odvolacích námietok žalovaných je potrebné ešte dodať, že otázkou nadobúdania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na základe rozhodnutia o schválení ROEP, sa prvoinštančný súd vo všeobecnosti vysporiadal správne. Rozhodnutie o schválení ROEP nezakladá účinky prejudiciality a nie je týmito rozhodnutiami súd viazaný, pretože rozhodnutie v rámci ROEP má deklaratórny charakter. Na základe tohto rozhodnutia nedochádza k originálnemu spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pôvodný vlastník v rámci nepremlčateľnosti vlastníckeho práva má vždy právo domáhať sa určenia vlastníctva.

Pokiaľ prvoinštančný súd nezohľadnil otázku dobromyseľnosti žalovaných pri vstupe do držby od momentu vydania rozhodnutia o ROEP, aj táto otázka už bola v minulosti riešená právnou praxou a odvolací súd sa nemieni od správnosti názorov prvoinštančného súdu ale aj doterajšej praxe akokoľvek odkloniť. Žalovaní vo vzťahu k vydržaniu nepreukázali titul pre nadobudnutie vlastníckeho práva, rozhodnutie ROEP je síce podkladom pre zápis vlastníctva do katastra nehnuteľností, deklaruje sa len právny vzťah, nie konštituuje. Nie je možné takýto vstup do držby považovať za objektívne preukázaný. Pokiaľ prvoinštančný súd vo veci nevykonal navrhnuté dôkazy žalovanými, je potrebné uviesť, že predbežné právne posúdenie veci má umožniť stranám sporu objektívnu predvídateľnosť súdneho rozhodnutia a vytvoriť si tak priestor pre prehodnotenie vlastnej procesnej pozície sporových strán, ich

vecnú argumentáciu prípadne vyhodnotiť dôkazné návrhy a podobne. Žalovaní do prvoinštančného pojednávania návrhy na doplnenie dokazovania neuviedli žiadne, nedôvodnosť uplatňovanej žaloby len tvrdili a argumentovali. To, že doplnenie dokazovania navrhli po tom, čo prvoinštančný súd vec predniesol predbežné právne posúdenie, nič im nebránilo navrhnúť doplnenie dokazovania. Avšak priebeh pojednávania určuje sudca, ktorý je povinný postupovať tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v súlade nielen s princípmi kontradiktórneho konania, ale aj v súlade s princípom koncentrácie konania. Súd umožnil žalovaným navrhnúť dôkazy po tom, čo im bola doručená žaloba vo vyjadrení k tomuto procesnému úkonu. Žalovaní návrhy na doplnenie dokazovania, resp. na preukázanie svojich tvrdení nenavrhli žiadne. V rámci vykonaného dokazovania súd umožnil stranám sporu, teda aj žalovaným, vyjadriť sa k veci, zaujať svoje stanovisko a súd vyhodnotil, že doplnenie dokazovania nie je, vzhľadom pre súd vtedy jasný skutkový stav, dôvodné, a preto nič mu nebránilo, aby doplnenie dokazovania zamietol s tým, že svoje rozhodnutie odôvodnil v písomnom vyhotovení rozsudku.

Nie je povinnosťou súdu vykonať všetky dôkazy navrhnuté stranami sporu. Súd rozhodne, ktoré dôkazy z navrhovaných dôkazov je potrebné vykonať, ktoré nie je potrebné vykonať a z takto vykonaných dôkazov subsumuje skutkové a právne závery. Pokiaľ žalovaní navrhli vykonanie dokazovania až pred vyhlásením uznesenia o ukončení dokazovania, súd mal skutkové a právne závery jednoznačne zistiteľné a v rámci hospodárnosti konania mohol vo veci rozhodnúť. Preto neboli porušené žiadne procesné práva žalovaných tým, že dôkazy, ktoré navrhli, neboli vykonané.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).